

Monumentnummer*: 514162

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 januari 2001
Kadaster deel/nr 82661/113

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Doenrade Beekdaelen Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Doenrade

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Oirsbeek	D			1072
Oirsbeek	D			1658

Omschrijving**

Inleiding

VICARIAATSWONING MET KOETSHUIS EN PASTORIE in neo-gotische stijl, 1878. Gebouwd in opdracht van vicaris-generaal mgr. J.C. Warblings van het bisdom Luik. De halfvrijstaande panden zijn, als onderdeel van de lineaire bebouwingsstructuur van de Kerkstraat, onmiddellijk naast de R.K. Kerk van de H. Jozef gesitueerd. De vicariaatswoning met koetshuis is in het laatste decennium van de 20e eeuw gerestaureerd, waarbij de torenspits in zijn oorspronkelijke vorm is teruggeplaatst. **UITGESLOTEN** van bescherming is de tegen de achtergevel van de pastorie gebouwde garage, alsmede de vernieuwde lage ommuring van beide erven aan de straatzijde.

Omschrijving

De pastorie heeft een in hoofdvorm rechthoekige plattegrond. De vicariaatswoning met koetshuis, enigszins vooruitgerooid ten opzichte van de pastorie, heeft een in hoofdvorm L-vormige plattegrond. De pastorie en vicariaatswoning zijn, weliswaar verspringend, rug-aan-rug tegen elkaar gebouwd en de noklijnen zijn in dwarsrichting ten opzichte van de straatweg gelegd. De pastorie heeft een volledige souterrainverdieping, twee bouwlagen en een zolderverdieping met vliering. De vicariaatswoning is, met uitzondering van de verbindinggang met het koetshuis, geheel onderkelderd en telt drie bouwlagen plus een zolderverdieping. Het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

koetshuis telt één bouwlaag en is voorzien van een vliering. De pastorie wordt gedekt door een licht gewelfd zadeldak met leien in Maasdekking, aanzienlijke decoratieve overstekken op consoles en nokschoorstenen. De risalerende entreepartij heeft een dwars op het hoofdvolume ingestoken, licht gewelfd zadeldak. De vicariaatswoning heeft een schilddak en wordt gedekt met vernieuwde Hollandse pannen. Overstekken op decoratieve consoles. Boven het risalerende volume in de oksel met de pastoriegevel loopt een dakschild door in de vorm van een lessenaarsdak. De risalerende entreepartij heeft een dwars op het schilddak ingestoken zadeldak. De torenuitbouw van de vicariaatswoning heeft een ingesnoerde torenspits met leien, een windwijzer en drie ingestoken kapellen. Het koetshuis heeft een samengesteld schild-en zadeldak met vernieuwde Hollandse pannen, waarvan de noklijn parallel aan de straatweg loopt. De vensters van de vicariaatswoning zijn tijdens de renovatie vernieuwd in merbau, ter vervanging van de oorspronkelijke eiken vensters en met behoud van de oorspronkelijke venstervormen. De vensters van pastorie en vicariaatswoning hebben afgeschuinde borstweringen. Vicariaatswoning en pastorie zijn opgetrokken in handvormsteen, gemetseld in kruisverband. Geprofileerde plinten. Rode keramische plint- en waterlijsten, speklagen, strek- en drukbogen, rollagen en vulstukornamenten. Hardstenen dorpels en traptreden. Bij de vicariaatswoning zijn de oorspronkelijk bakstenen vensterdorpels vervangen door hardstenen dorpels. De VOORGEVEL van de vicariaatswoning wordt gedomineerd door de vooruitspringende entreepartij onder ingestoken zadeldak. In de eerste laag een segmentboogvormige houten deur met bovenlicht, bereikbaar via een trapbordes. Daarboven, in de eerste laag en tweede laag, respectievelijk twee gekoppelde houten rondboogvensters en twee gekoppelde rechthoekige houten vensters met tweevoudige horizontale indeling. Deze vensters zijn verdiept geplaatst in een rondboogvormige respectievelijk spitsboogvormige lijst. Rode bakstenen ornamenten in de vulstukken, in de derde laag in de vorm van een driepasornament. Het gevelvlak ter rechterzijde van het entreerisaliel heeft in de eerste laag twee kleine, gekoppelde rechthoekige vensters met bovenlicht, verdiept geplaatst in een spitsboogvormige lijst. In het vulstuk een driepasornament, tussen driepas en vensters een gevelsteen. In de derde laag een rechthoekig houten venster met dubbele horizontale indeling. Het gevelvlak ter linkerzijde heeft in de eerste en tweede laag telkens twee gekoppelde rechthoekige houten vensters en een enkelvoudig rechthoekig houten venster, elk met tweevoudige horizontale indeling. In de derde laag tweemaal tweegewijs gekoppelde houten rondboogvensters met tweevoudige horizontale indeling. Het aanzien van de ZIJGEVEL aan de straatzijde wordt gedomineerd door de zeszijdige hoektoren, waarin op de begane grond de huiskapel was ingericht. Deze hoektoren heeft in drie van de zes gevelzijden een reeks van drie spitsboogvormige houten vensters met drievoudige horizontale indeling. Één gevelzijde heeft drie blinde spitsbooglijsten, waarvan de lijst in de eerste laag is voorzien van een gevelsteen met het opschrift: "Den 19 April 1871 las hier de heer provisor J.M. Warblings nu pastoor van Jupille de eerste H. Mis, 1878". Naast deze toren heeft de zijgevel één vensteras, in de plint voorzien van twee gekoppelde segmentboogvormige houten luiken; in de eerste en tweede bouwlaag een segmentboogvormig houten T-venster met horizontale indeling van het glaspaneel. Het venster in de eerste laag heeft een rode bakstenen strekboog, het venster in de tweede laag een ronde drukboog, een strekboog en een vulstukornament in rode baksteen. De ZIJGEVEL aan de tuinzijde heeft over drie lagen een vensteras met twee gekoppelde segmentboogvormige houten vensters, voorzien van een tweevoudige horizontale indeling. Hieronder twee segmentboogvormige souterrainvensters. In de tweede vensteras een segmentboogvormige houten deur met bovenlicht, waarboven in elke laag wederom een segmentboogvormig houten venster met tweevoudige horizontale indeling. Het vrijgebleven ACHTERGEVELDEEL aan de pastoriezijde heeft een vooruitspringende vensteras, waarin over twee lagen segmentboogvormige houten T-vensters met horizontale indeling van het glaspaneel zijn aangebracht. In het terugliggende geveldeel zijn in de eerste en tweede laag twee segmentboogvormige houten vensters met dubbele horizontale indeling van de glaspanelen geplaatst. In de tweede laag zijn deze vensters verdiept in een segmentbooglijst. Het KOETSHUIS, dat gelet op de aansluiting op het woonhuis en het materiaalgebruik hoogstwaarschijnlijk kort na het gereedkomen van de woning is gebouwd, is in dwarsrichting op het woonhuis geprojecteerd. In de VOORGEVEL van het koetshuis een segmentboogvormige dubbele houten inrijpoort. Hiernaast, in een kleinere poortopening met

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hardstenen aanzetstenen, is een met boven- en zijlichten omgeven enkelvoudige deur geplaatst. Verder in de eerste laag een segmentboogvormige houten deur met bovenlicht en trapbordes. Boven laatstgenoemde deuren, ter hoogte van de vliering, telkens een segmentboogvormig houten T-venster met horizontale geleiding van het glaspaneel. Hierboven een rode bakstenen strek- en drukboog. In de vulstukken schoon metselwerk. De rechter ZIJGEVEL van het koetshuis is blind. De ACHTERGEVEL van het koetshuis heeft een rechthoekige, dubbele houten inrijpoort, waarboven een drukboog. Verder een segmentboogvormige houten deur met vierruits roedeverdeling in het glaspaneel. Tussen inrijpoort en deur respectievelijk een segmentboogvormig en een rechthoekig houten venster, elk met een horizontale indeling en een strekboog. In de ten dele vrijgebleven linker ZIJGEVEL twee vensterassen: één as met een rechthoekig cq. segmentboogvormig houten T-venster met een horizontale indeling van de glaspanelen; één as met een rechthoekige houten deur met bovenlicht alsmede een segmentboogvormige zolderopening. De VOORGEVEL van de PASTORIE wordt eveneens gedomineerd door een onder een zadeldak ingestoken uitbouw met entreepartij. Deze uitbouw telt één vensteras, in de eerste en tweede laag voorzien van segmentboogvormige houten glas-in-lood vensters met traliewerk, in de derde laag van een spitsboogvormig houten venster met bovenlicht en glas-in-lood. In de oksel met het rechter geveldeel is de segmentboogvormige houten entredeur met glas-in-lood bovenlicht geplaatst. Twee hardstenen traptreden, waarnaast een bakstenen muur met ezelsrug en smeedijzeren balustrade. In de oksel met het linker geveldeel een kleine uitbouw van één laag onder lessenaarsdak, waarin een klein segmentboogvormig houten venster met traliewerk. Beide gevelvlakken aan weerszijden hebben in elke laag twee segmentboogvormige houten vensters met bovenlicht en een horizontale indeling. De vensters in de tweede bouwlaag zijn verdiept geplaatst in een lijst met segmentboogvormige rode bakstenen drukboog. Het geveldeel ter linkerzijde heeft in de plint twee segmentboogvormige houten souterrainvensters met horizontale indeling, traliewerk en strekboog. De ZIJGEVEL aan de straatzijde is symmetrisch ingedeeld en telt twee vensterassen. In de plint heeft elke as twee segmentboogvormige houten souterrainvensters, in de eerste en tweede laag een segmentboogvormig houten T-venster met horizontale indeling van de glaspanelen. De vensters van de tweede laag zijn verdiept geplaatst in rondbooglijsten met rode bakstenen drukbogen en vulstukornamenten. Tussen deze vensters is in de eerste laag een hardstenen gevelsteen geplaatst, in de tweede laag een rondboognis met console waaruit het heiligenbeeld is verdwenen. In de topgevel twee gekoppelde rondboogvensters met tweevoudige horizontale indeling en rode bakstenen rollaag, waarboven een rood bakstenen vierpasornament. Tegen de ZIJGEVEL aan de tuinzijde zijn een berging en een garage gebouwd, welke zijn uitgesloten van bescherming. In de eerste laag van deze zijgevel bevinden zich bovendien een rechthoekige houten deur, bereikbaar middels een trappenreeks, alsmede een segmentboogvormig houten T-venster met horizontale roedeverdeling in het glaspaneel. In de tweede laag bevindt zich een identiek venster met recent rolluik. In de topgevel twee gekoppelde rondboogvensters met tweevoudige horizontale indeling en rode bakstenen rollaag. Het INTERIEUR van de VICARIAATSWONING is wat betreft de indeling grotendeels ongewijzigd bewaard gebleven: enkel de garderobekast is vergroot, de oorspronkelijke doorgang naar de pastorie en het trapgat van de keuken naar kelder zijn gedicht. Het voor- en achterhuis hebben gedeeltelijk verschillende niveaus en elk een eigen trappenhuis, waarbij het achterhuis voor het personeel was ingericht. In dit interieur zijn onder meer van belang de beide trappenhuisen; de paneeldeuren in lijsten; diverse stucplafonds met kooflijsten en rozetten; de torenuitbouw met huiskapel op de begane grond, voorzien van een spitsboogvormige toegangsboog vanuit de woonkamer; diverse marmeren schouwen met familiewapen; lambrizingen in hout of schilderwerk; de binnenblinden in de vensterbanken; het entreeportaal met kruisgewelf en een hardstenen 'wenssteen' met opschrift "Dominus custodiat introitum et exitum 1878 N.J. Warblings-Kallen"; het traditionele privaat met houten deksel aan het uiteinde van de achterhuisgang op de tweede bouwlaag. Het INTERIEUR van de PASTORIE is wat betreft de indeling ten dele gewijzigd en heeft een modernisering ondergaan.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De pastorie en de vicariaatswoning met koetshuis zijn van cultuurhistorische waarde vanwege de verbondenheid met het ontstaan van de zelfstandige parochie en kerk te Doenrade en zijn daarmee van waarde als bijzondere uitdrukking van een culturele, sociaal-maatschappelijke en geestelijke ontwikkeling, die binnen Doenrade een sterk pionierskarakter heeft gehad. De architectuurhistorische waarden van het geheel zijn aanzienlijk en worden bepaald door de neo-gotische bouwstijl, de Luikse architectuurinvloeden, de esthetische kwaliteit en het materiaalgebruik. Met name bij de vicariaatswoning bestaat er een bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. Pastorie en vicariaatswoning zijn ten eerste verbonden met de ontwikkeling van Doenrade en van betekenis voor het aanzien van de omringende streek. Beide panden zijn in redelijk tot hoge mate architectonisch gaaf bewaard gebleven en zijn van groot belang in relatie tot de visuele gaafheid van de dorpse omgeving. Bovendien beschikken de panden over een aanzienlijke cultuurhistorische, architectuurhistorische en typologische zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)